

En 1841 lo dialectologue italien Bernardino Biondelli l'a récouiillà chouéi verchón dé la « Parabole de l'enfant prodigue » dédén lo patoué dé : Oouha, Ayasse, Bâ/Donasse, Cogne, Dzignoou é Val-torrentse. Sté chouéi verchón constituon i dzo dé oué lé pi viou doquiumàn dé proouza én patoué valdotèn cognù. A caze 170 an dé là paruchón, no crèyèn qué l'é for émortàn dé nen recouilli dé verchón dé ara, éira pé tsaque queméra valdoténa.

L'énfàn prodéggo

Énr ommo l'aye dou rago. Lo pi dzovéro di a son pére : « Pappa, bailla-mé la partia dé bièn qué mé totche ». É lo pére l'a partadjà son bièn. Carque dzo apréi, én béttèn énhemblo to sen qué l'aye, lo pi dzovéro di rache l'é partì pé on paì for llouèn, ieui l'a stre-zoou to sen qué l'aye én féyèn l'ano.

Can l'aye to despensoou, l'é arevèye éira beurta faméra pé séi paì é l'a comenhià a patì la fan. L'é alloou fére lo berdjé tsi énr ommo dé séi llouà, qué lo mandave vardéi lé cayón dédén sé tsan. L'ère voulù s'émplire lo ventro avoué lé carubbe qué meur-cavon lé cayón, mé gnou lèi nen baillave. Adón én tornèn én llou s'é deu : « Véro dé-z-ourì dé mon pére dé pan n'an d'avanhe, é mé dzé si cheu a crappéi dé cagne ! Dzé voui partì, tornéi tsi mon pappa é lèi dére : Pére, dz'i pétchà contre lo hié é contre teu ; dzé méréttò pamé d'éihéi ton rago, pren-mé maque comèn domestécco ». Adón l'é partì é l'é tornoou alléi tsu son pére.

Can l'éire oncó llouèn son pappa l'a apusù é l'a ayù compachón ; l'a courù pé sé fottre a son coou é l'a émbrahià tendramèn. Lo rago adón ll'a deu : « Pappa, dz'i pétchà contre lo hié é contre teu, dzé méréttò pamé d'éihéi ton rago ». Mé lo pére l'a deu a sé domestécco : « Vitto, portade lo pi jouli arbiillémèn é vihichadeló, béttade-lèi éira veurdze i dèi é dé botte i pià. Prégnade lo véi gra, quiouéyade-ló, midjèn é féyèn féiha, perché mon rago l'éire mo é l'é tornoou én via ; l'éire perdù é l'é rétroouvoou ! », é sé son béttoou a fére féiha.

Lo premié dé sé rago l'éire a travaillé én campagne. Can, a son rétò, l'é éihoou protso dé méijón, l'a sentù la mezeucca é lé danhe. Én quérièn on dé sé domestécco sé demandave sen qué polave bièn éihéi. Si cheu ll'a deu : « L'é ton frére qué l'é tornoou, é ton pappa l'a quioou lo véi gra, perché l'a retroouvoou én booura santéi ». S'éire émmalihià é oulave pa éntreí. A son pére qué l'éire saillà én lèi demandèn d'éntreí, l'a répondù : « L'é gran

lo gnalèi

Région Autonome
Vallée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

COURMAYEUR

ten qué dzé té èiguio, én crèyèn todzó a té-z-odre, é té m'a jamé baillà ghenca on tseirèi, pé fére féiha avoué mé-z-amì, mé can ton rago qué, comén sen, torne, apréi avèi meurcoou ton bièn avoué dé baquierne, té fé quiouéi pé llu lo véi gra ! ». Mé lo pére ll'a deu : « Teu, mon rago, t'éì todzó avoué mé, é to sen qué l'é a mé l'é a teu. Mé faye preui fére féiha é éihéi contèn dèi qué ton frére l'éire mo é l'é tornoou én via, l'éire perdù é l'é rétroouvoou ! ».

lo gnalèi

Région Autonome
Vallée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

Tiré de :

Natha Capto, *Petites histoires à raconter* - Sara Cone Byrant, Éditions Nathan, Paris, 1997

Texte publié en 2010 dans « La Tsapleta » - Bibliothèque de Courmayeur

Collaborateur de Courmayeur pour la traduction : **Sebastian Urso**

La transcription a été soignée par le Guichet Linguistique

Mise à jour de la graphie : octobre 2013